

executive, cum ad ea quoque extendatur virtus ejusdem obligationis Cameralis, ex traditis à Galleis. de oblig. cam. q. 31. n. 11. & ibi Zacch. n. 33. & seg. Staiban. de interoff. lib. 1. q. 8. n. 1. & seg. Rot. dec. 741. n. 1. p. 1. dicitur, & post Zacch. dec. 44. num. 4. & 5.

Non obstante novatione, qua prætedebatur inducta ex eo, quod in solidatione loco mercium fuerit promissa pecunia, quia cum hoc respiciatur non solvendi, quamvis iste modus dici possit novatus, non remanet tamen novata substantia, & natura executiva obligationis, l. fundum, ff. de novat. l. pretii causa, C. de rescrip. vendit. Capyc. Latr. consil. 2. novat. l. 36. Rot. dec. 213. n. 25. p. 19. rrr. & præcisè Matr. Medic. dec. 80m. 67. n. 24. & 25. Mantie. de tacit. & ambig. lib. 17. tit. 1. n. 8. cum novatio non patiar extensionem, sed restringatur ad illam tantum partem, in qua fit mutatio, 3. Sard. cons. 365. sub n. 24. & 29. Gabr. cons. 170. n. 5. lib. 2. Gratian. discipul. forens. cap. 290. n. 23. Matr. Medic. exam. 41. nu. 29. Capyc. Latr. dicta consil. 120. n. 43.

Et cum signatura iustitiae mihi commiserit causam cum clausula, si quid exequendum, cum qua solet rescribere in iudicis executive, non est in presenti cognoscen. de via executive incompetencia, cum Rota non sit solita rescribere rescripta signatura, cum ejus Eminentiss. Cardinalis Præfectus rescribat de mandato Pape, ex notatis per Marchesan. de commiss. advocat. caus. p. 2. fol. 278. nu. 37. & Rota coram Seraph. dec. 857. n. 12.

Iustitia vero clare apparuit ex solidatione inter partes contracta in executionem duorum contractuum, ob quorum non adimplementum Joan. Petrus fuit calculatus debitor Joan. Baptistæ in scitis 8213, qui contractus, & solidatio cum fuerint initi, ac peracta cum Josepho Maria Complementario, ac insitore rationis Bancariæ, & mercaturæ ejusdem Joan. Petri, subscriptio ejus nomine, non est dubium, quin ipsa ratio, ac bona Joannis Petri remanserit obligata, cum habeatur, ac si cum ipso Joanne Petro, qui Josephum Mariam filium rationi præposuit, gesti fuissent ad text. in l. 1. ff. C. de insitor. actio. Stracc. de mercat. r. c. quod in casu mercat. procedat. 2. partem. n. 21. Torr. de camb. discipul. 3. q. 7. nu. 22. & seg. Giurb. dec. 88. n. 9. Rot. cor. Buratt. dec. 85. n. 2. & per tot. & ibi Adden. nu. 13. & seg. & dec. 239. n. 4. & dec. 73. n. 1. p. 15. rrr. & fuit dictum in Romana Pecuniaria, q. Feb. 21. Februarii 1687. s. iustificati, cor. R. P. D. meo Ursino, & in terminis de insitore, Cyriac. consil. 977. nu. 14. & seg. & in his terminis. Censal. dec. Lucens. 47. per tot. & Afflic. dec. 308. per tot.

Nec dubitatum fuit de hujusmodi complemento, ac Insitoria Josephi Maria, quia de his plene constat ex ipsa facta serie resultant ex documentis, ac textibus in utriusque partis sum. exhibitis, ex quibus habetur, quod extante societate super hoc negotio mercaturæ inter Jo. Petrum Nembrinum, & Jo. Dominicum Quarenghum, eaq; terminata per obitum ejusdem Quarenghi sequutum de ann. 1674. cum sequita divisione ultimam de anno 1676. cum illius filius Pupillus hereditarius, & eorum curatore ad dictum à iudice deputato, sum. Aitoris n. 8. q. 10. continuatum fuit negotium mercaturæ à Joanne Petro sub sui nomine, & ab ipso in complementarium constitutum Joseph Maria filius, qui ab inde citra publicæ, & palam se talem semper gestit peragendo omnia spectantia ad negotiationem sub nomine Joannis Petri Nembrini in subscriptionibus adhibito, & pro tali ab omnibus habitus per quatuor circiter annos, quibus idem Joannes Petrus supervixit, & eo defuncto, est à fratribus confirmatus, dicta sum. n. 5. usque ad q. & sum. rrr. n. 8. His enim concurrentibus optime resultat positio, quæ licet non appareat expressa per scripturam, satis est, quod ea constet ex textibus, & sufficit etiam tacita resultant ex eo, quod se publicè gesserit pro complementario, & pro tali ab omnibus fuerit habitus, sciente, ac patiente ipso Patre; cum quo cohabitabat, ut notat Michalor. de fratrib. p. 2. cap. 48. n. 13. Rot. Januen. dec. 14. sub numero. 41. Gratian. decif. Marchia 36. n. 38. Capyc. Latr. consil. 73. n. 14. 15. & 16. Rot. decif. 64. n. 1. & 6. & in terminis de iusto expendente publicæ, & palam nomen patris, ipso sciente, firmat Rota Januen. dec. 77. nu. 14. & in his præcipuis terminis Censal. dec. Lucan. 47. per tot. & signanter num. 15. vers. iure inaque merito, & Afflic. decif. 308. particulatim per tot. & magis in specie, sub nu. 91. vers. in contrarium usque ad finem.

Nec subsistit, quod contractus, de quibus agitur, sapiant seclusionem à iure prohibitam insitoribus extra sphaeram negotiationis, cui sunt præpositi, juxta text. in l. in em. s. servus, ff. de insitut. act. cum aliis allegatis per Torr. de pact. lib. 3. cap. 10. n. 92. cum segg. quoniam ut respiciamus primum

contractum, de quo in Apocha, sum. n. 1. licet ibi insitor se obliget tradere Joan. Baptistæ pro Raphaelæ Hebræo Mercatore 1000. Cados Halecarum; tamen cum si puletur sibi tradi in actu consignationis pretium in ipsa Apocha conventum, hoc non est necessarium, sed accollatio, nempe subintrao in alterius obligationem, & contractum, ad sui commodum, & incommodum, ad tradita per Rot. dec. 258. nu. 10. par. 10. rrr. & prius in Romana Pecuniaria 17. Junii 1641. f. negue idem inxta medium; vers. Ex qua accollationis, coram Cardinali Verospio, cum receptio pretii faciat ipsum recipientem præsentem, non fideiussorem, Gratian. discipul. 701. nu. 5. Mantie. de tacit. & ambig. lib. 16. tit. 1. n. 21. Gabriel. de fideiuss. consil. 2. n. 1. Rot. coram Merlino dec. 512. sub n. 9. & dec. 153. n. 5. & 6. par. 2. dicitur, & dec. 114. n. 1. par. 5. rrr. rrr.

Si verò perpendimus secundum contractum, de quo in alia Apocha, sum. num. 30. & sic non est dissimilis primo, nam etsi in illa promittatur pro eodem Raphaelæ consignatio ulnarum 12333. Pannorum Hollandiæ, conveniunt tamen contrahentes, solvenda esse Joan. Petro in actu consignationis scuta 6000. unde & in hoc nulla considerari potest fideiussio ex supra allegatis.

Et quamvis pro rata pretii; quæ excedebat eadem scuta 6000. & cedebat in solutionem debiti Raphaelæ, posit contractus dici in parte fideiussorius: nihilominus cum hujusmodi fideiussio non sit extra negotia mercaturæ, sed imo mixtum cum ipsis emissa, dici nequit extra sphaeram mercantilem, & negotiationis, sed de promissis ratione mutua correspondentiæ, ac commercii inter mercatores apprimè necessarij, ut declarat Torr. de pact. lib. 3. dec. par. 11. n. 55. usque ad 63.

Non relevante, quod fideiussiones fuerint similiter prohibita in capitulis societatis per antea initi inter Joan. Petrum, & Dominicum, quia quidvis sit, an hæc prohibitio intelligatur etiam de fideiussionibus ratione mercaturæ, quæ, ut supra firmatum est, non cadunt sub prohibitione, per certum est, quod cum dicta societas fuerit terminata per obitum Dominici, ac divisionem utilium, nullatenus potuit dici repetita eadem prohibitio in nova locatione subinde per ipsum solum Joan. Petrum exercitata mediante proprio filio ad illam in complementarium constituto, absque ulla lege, & pacto, cum cesset præsumptio repetitionis, quando actus sunt separati, ac diversi, Bart. in l. Mulieri 73. n. 5. & 14. in l. Julius Paulus 80. in principio, ff. de conditio. & demonst. in l. ad rem notat Fontanell. dec. 505. n. 3. cum seg.

Minus obstat opposita læsio, cum præteritur fideiussore solidario ex eo, quod in eam Panni Hollandiæ præcedenter in Julii Apocha inter Bertollam, & Raphaelæ appreciati in Julii 18. reducuntur in solidatione ad Jul. 12. quoniam qualicumque læsio non est allegabilis Nembrinis, tum quia minoris tendit potius in præjudicium Bertollæ, qui tamen eadem reduecit in pretio Pannorum, tum etiam quia concordie, & habitatio fuerit facta per viam amicabilem concordie, & respectu ad liberationem trahendi Pannos juxta formam, & modos in Apochis conventos, & ad gravia damna que incurrere poterant ex non adimpleto, & facultate concessa Joan. Baptistæ Pannos libet emendi ad omnia damna, & interesse ejusdem Joan. Petri, vel nulla conditio valeat retardare effectum obligationis cameralis, Zacch. de obligat. Cam. q. 17. n. 121. & seg. Rot. cor. Greg. dec. 130. n. 17. cor. Buratt. dec. 783. n. 15. & coram Zarat. dec. 82. n. 34. & alibi.

Non obstat denique prætextum gravamen ex eo deductum, quod mandatum non fuit relaxatum contra bona, effectus assignatos à Joan. Petro usque ad summam sc. 25. pro capitale negotij, sed contra omnia bona hereditaria ejusdem, cum tamen ubi negotium fit cum certo, & limitato capitali, creditores illud solum habeant obligatum, neque ullam actionem acquirant super illius bonis usque, qui negotium instituit, Rot. Januen. dec. 14. n. 11. Add. ad Theaur. dec. 136. Fontanell. dec. 506. n. 11. & seg. Cardin. de Luc. de credit. disc. 87. n. 11. Rot. coram Duno. Jun. dec. 402. n. 9. cum seg.

Etenim nullibi constat de expositione hujusmodi capitulis in ratione Bancariæ, & mercaturæ, quam ultimo loco, & post terminatam societatem aliis cum Domino Quarengho initam, ipse solus Jo. Petrus; quem eidem rationi, exercuit mediante persona filii, quem eidem rationi in complementarium præposuit, nullo assignato capitali, vel legitis præscriptis; quod stante rectè intrat actio creditorum super omnibus bonis ejusdem Jo. Petri, nisi creditores sub bona fide remaneant decepti per advertit Sard. decif. 213. in fine, Afflic. in 2. dec. 308. n. 1. & seg. & Censal. in allegat. dec. 47. n. 1. & seg. et n. 40. Neque

Neque idem capitale censeri potest repetitum in hac secunda ratione, quia per dissolutionem primæ per obitum Quadrenghi, dissoluta remanent etiam omnia capita, & conventiones super capitali inite, & cessat repetitio ejusdem capitalis, ut ad propositum dixit Rota dec. 169. nu. 41. cum duobus segg. par. 17. rrr. Et ita utraque.

R. P. D. M U T O.

Bononiens. Depositi.

Luna 3. Martij 1692.

ARGUMENTUM.

Pertractatur de eadem re insistoria in aliis superiùs adnotatis decisionibus explicata.

S U M M A R I U M.

- 1 Statutum Bononiæ de duabus habet locum etiam contra Ecclesias.
- 2 Quamvis secunda sententia sit lata in Urbe.
- 3 Sententia dicitur conformis, quando secunda confirmat primam.
- 4 Cedula depositi facta à Caserio mentis obligat ipsum montem.
- 5 Caserius, insitor, & complementarius parificatur inter se.
- 6 Contrahens cum insitore sequitur fidem præponentis.
- 7 Limitatur, si insitor excedat fines sua præpositiois.
- 8 Substantia depositi consistit in numeratione pecunie.
- 9 Depositi factum contra formam præpositiois obligat dumtaxat depositarium, non autem præponentem.
- 10 In deposito non requiritur pecunia numerata.
- 11 Neque exceptio pecunie non numerate potest opponi à Bancis publicis, & mercatoribus.
- 12 Maxime si in deposito ad sint verba de contanti.
- 13 Utus mercatorum recipienti inter cedulas solvendas, & de quantitate ibidem expressa consistendi depositum, etiamsi trahens cedulam sit creditor ejus, cui trahit.
- 14 Depositum factum ex alio debito habet vim veri depositi.
- 15 Approbatur stylus consuetudinæ depositum ex ordinibus mercatorum.
- 16 Confessio præpositi præjudicat præponenti.
- 17 Essampro præponentis fuerit pupillus.
- 18 Brevis Bancorum respicit publicum commercium.
- 19 Negligentia præpositi non nocet creditori, qui bona fide cum eo contraxit.
- 20 Descriptio depositi facti in publico Banco sufficit, ut sit registrata in libro, qui dicitur de numerate.
- 21 Qua descriptio præsumitur, si officiales Banci remanent à libro exhibere.
- 22 Statuta alienius Montis non ligant Montenses, nisi publicè exponantur.
- 23 Solitum, & patientiam præponentis contra formam statuti inducit bonam fidem contrahendi juxta talem patientiam.
- 24 Præstans tenetur revidere computa officialium negotij singulari mentibus.
- 25 Culpa ad casum præordinat non imminuit patrocinatur.
- 26 Ad quid ex ceda sint adæ Bancaria.
- 27 In Bancis publicis debet exuberare bona fides.

DECISIO XXIX.

Carolus Bazzanus creditor Jo. Francisci Daviæ publici in Civitate Bononiæ Mercatoris traxit huic ordinem librum 20. mill. solvendum præsentanti ad effectum, ut in ejus creditum deponeretur in fact. Monte Pietatis didæ Civitatis; at prædictus Davia in executionem huius ordinis loco pecunie numeratae alium confamilis fammæ traxit ordinem directum Virginio Guicciardini didi Monti depositario, eademque die in libris Banci Daviæ respectivè fuit adnotatus debitor Bazzanus, & creditor Mons in dd. libris 20. mill. in vim cuius ordinis Davia Bazzanus reportavit ab ipso Guicciardini depositario ut supra cedulam depositi pro antedicta summa eadem pariter descripta in libro dido Quaterni Montis in debitem Daviæ, qui præfatum ordinem dederat.

Superventa deinde decoditione Banci Daviæ, remanentibus dd. Præsententibus montis depositum Bazzano restitueret, coactus hie fuit coram Vicario Capitulari Civitatis predictæ iudicium intrudere, in quo favorabilem obtinuit sententiam in gradu relationis ab A. C. & à signatura Iustitæ mihi commissa causa cum clausula confite de duabus, ad hujusmodi dubium propositum DD. affirmativè responderunt.

Decif. ad Theaur. de Luca Vol. III.

Si quidem in Civitate Bononiæ duæ sententiæ habent vim trium, nempe ex statuto, sed etiam ex brevi san. me. Gregorii XV. in quo id quoque fuit sanctum contra Ecclesias, & loca Pia, concurrentibus validate, conformitate & iustitia, ut dixit Rot. dec. 9. num. 3. par. 14. rrr. etiam si fuerit secunda in urbe lata, clar. mem. Card. Cerr. dec. 302. num. 6. & 7. & cit. dec. 9. nu. 7. & 8. par. 14. rrr. & in terminis Gregor. consil. in Bonon. præditi 23. Januarii 1665. s. atque, coram Reverendiss. Emerix Decano.

Validitas aliis non controvertenda desumitur ex actis ad normam vulgarè decisiois Caput. 260. par. 2. Conformitas clara vifa fuit, cum secunda primam confirmet, Rot. dec. 46. n. 1. cor. Card. Cerr.

Iustitiam tandem requisitam (circa quam omnis verfabatur dispartio) satis resultare DD. censuram ex eo quod creditum Bazzani contra montem plene constet ex cedula didi depositi, quæ cum fuerit facta à Guicciardino Caserio ad recipienda hujusmodi deposita irregularia, ac ad faciendas cedulas bancariis eorumdem, bene etiam obligat Montem præponentem, ad text. in l. 1. & rot. rrr. ff. de insti. act. Grat. discipul. 677. n. 25. Michalor. de fratr. pa. 2. c. 48. l. 2. Gabr. cons. 71. n. 12. lib. 1. Genua de scr. priv. lib. 4. tit. de ratio. insti. n. 16. & segg. Merl. dec. 606. n. 14. Adden. ad Burat. dec. 85. n. 13. Dur. dec. 368. n. 34. & 35. Rot. dec. 73. n. 1. par. 15. rrr. & in terminis hujusmodi cedularum a caseris inferiptarum obligare Bancum, dixerunt clar. me. Card. de Luca de cred. disc. 69. per tot. Giurb. dec. 88. partit. per tot. cum parificatur in hoc caserius, insitor, & complementarius, Seraph. dec. ult. in fine, & Add. ad Buratt. dec. 239. n. ult. in fine. Ratio namque infargit aqua, quia contrahentes cum hujusmodi insitrotibus, sequuntur fidem præponentis, non implicis iniistri, Duran. cit. dec. 368. n. 35. & plenè Rot. in Romana Pec. vec Cambii 21. Febr. 1687. s. iustificatio, cor. R. P. D. meo Ursino, confirmatam 3. Junii 1609. R. P. D. meo Benincafa.

Hanc conclusionem per se veram excludere in facti hypothetice conabantur scribentes pro sacro Monte ex eo, quod limitetur, quando insitor excedisset fines sue præpositiois, ut post alios dixit Rota dec. 55. n. 14. par. 10. rrr. cum aliis cumularis: ex quo verò mandati resultare dicebant ex duobus argumentis; sed minime fuerunt reperta substantia.

Non primum, quod in tale deposito non fuerit pecunia numerata, unde Guicciardinus præcisè deputatus ad recipienda deposita irregularia nequiter obligare montem, nisi prævia numeratione pecunie, quam importat ipsa substantia depositi irregularis, juxta consil. 113. Laderch. n. 10. & quantenus prædictum depositum factum obligaret depositarium, nullo modo potest protrahi hæc obligatio contra tertium, ut est mons, juxta notata per Genu. de scr. priv. lib. 3. de epif. q. 91. n. 5. Tiraq. de retract. consuet. s. 4. q. 6. n. 16. & 17. & de retr. lignag. s. 1. gl. 18. num. 19. Cancr. variat. resol. part. 3. cap. 8. numer. 4.

Nam quidvis sit, an in deposito requiratur pecunia numerata, quam non requiri contra citat. Laderch. docerunt Card. de Luc. cit. disc. 69. de cred. n. 10. Carocc. de dep. par. 1. rub. de deposit. prob. n. 3. Altrog. cons. 42. n. 38. lib. 1. Rot. dec. 291. n. 4. post Cenc. de cens. tamen hæc exceptio nequit opponi à Monte, ut ratione publici commercii non competere illa Bancis publicis, & mercatoribus, limitando regulam contrariam, dixit Joan. in l. qui pecuniam n. 6. ff. si certum petatur, ubi commendat gl. singularem, verb. Argentarium, s. ff. Auth. de fideiuss. quam sequuntur Masc. de prob. consil. 361. nu. 40. & 41. Graff. de except. ult. n. 22. Gait. de cred. cap. 2. lib. 9. n. 3326. Scacc. de camb. s. 7. gl. 3. n. 30. & 35. ubi quod sit præsumptio juris, & de jure talis numeratio apud officiales Banci, Rovit. dec. 35. n. 9. Card. de Luc. cit. disc. 69. de cred. n. 10. ubi in terminis Montis Pietatis Urbis, Rot. Januen. dec. 44. n. 3. Rota nostra dec. 159. n. 6. vers. non obstat, cor. Seraph.

Idque fortius obtinet locum, cum in cedula Bazzani ad sint verba de contanti, sum. pro eadem n. 40. quo casu minus habet vigorem exceptio prædicta non numerata pecunie; Altrog. cons. 18. n. 39. & 41. & consil. 19. n. 15. & segg. lib. 1. Card. de Luc. disc. 33. de camb. part. 2. in Supplemento, na. 3. Rota dec. 344. n. 3. par. 18. rrr.

Sed facti veritate inspecta, ex descriptione facta in libro Montis in debitem Daviæ summa prædictæ lib. 20. mil. videtur loco pecunie numerate acceptæ Guicciardini ordinem ipsum Daviæ; nam sicuti eo mediante debeatur Barrano solvere prædictas lib. 20. mil. in contanti, ita istas sc. numerandas retinuit, & pro deposito acceptavit, accedente præferenti actu precedente combinatione, quibus pariter contrapositio dd. li. 20. mil. ad creditum Montis, & debitem Barrani in libris Daviæ, necnon descriptio earumdem li. 20. mil.

in debitum Davia in libris Montis. Unde conseqi debeatur Barranus a monte d. libras 10. mil. in debitum Davia: postea, proinde cedulam depositi parudem reportavit. Hinc in simili casu ad evitandos hos inutiles circuitus invalu-
 13 recipiunt solvenda, & postea de quantitate ibidem expressa, uti de pecunia numerata, depositum confiteri soleant, ut perfectus d. circumstantiis dixerunt Castren. conf. 170. n. 1. Surd. conf. 528. n. 26. Altograd. conf. 16. in 5. & segg. vol. 1. Noguero. alleg. 16. n. 2. & per tot. ubi etiam si trahens ordinem non fuisset creditor Banchi, Seacc. de camb. §. 2. glof. 5. n. 55. Card. de Luc. de credit. difc. 25. n. 2. Rot. Janu. dec. 4. n. 9. & generaliter quod depositum factum ex alio debito habeat
 14 vim veri depositi, Gratian. difcept. 231. n. 10. Rot. decif. 256. n. 1. part. 10. recent. ubi in fortioribus terminis Cambii; nam regulariter in hoc monte praeiudicium Bonon. non viget usus pecuniae, sed sunt deposita ex huiusmodi ordinibus aliorum mercatorum, ut deponunt dictae Civitates negotiatores sum. eodem n. 1. & de simili communi usu inter mercatores, Seacc. de camb. §. 2. glof. 5. n. 55. Rot. dec. 15. n. 5. p. 16. r. 10.

Demum confessorio infistoris, & praepositi praedicti nedom sibi, fed etiam praepositi ignorant, cum quo eadem personam gerere videtur, & ultra d. relatos, limitando contrarium regulam, dixerunt Gratian. difcept. 677. n. 43. & 52. Angel. de confess. lib. 3. q. 1. n. 40. 41. & 47. Giurb. d. 82. n. 1. 2. Buratt. dec. 239. n. 1. & 4. ubi etiam praepositi fuerit pupillus, & Adde. ad eundem dec. 85. n. 13. & 17.

17 Auctoritates vero in contrarium supra adductae Cancellarii aliorumque, procedunt in deposito pure confessato, non autem si resulerit ex implicita numeratione pecuniae, quam acceptando cedulam alterius mercatoris constat fuisse receptam, cum idem nasci videatur effectus; proinde stylus huiusmodi infurrexit inter mercatores, & Bancos ratione publici commercii, in quo consistit finis erectionis huiusmodi bancorum, ut ad rem ratiocinatur Card. de Luca difc. 68. n. 8. de credit.

Secundum argumentum excessus mandati in Guicciardi defumebant ex eo, quod non descriperit redium Barrani in libris montis, vel faltem ex eo, quia verum erat ipse acceptare ordines aliorum mercatorum sine licentia Praesidentium ex statuto Montis enunciato in actu publico ipsius electionis in caserium factae de persona dicti Guicciardi.

Verum neutrum obiectum validum fuisse visum fuit, nam quoad primum contrahens cum infistori, seu Praeposito, habet actionem etiam contra praepositem, quamvis creditum non fuerit descriptum in libris, nec confiter de versione in favorem illius; & licet Praepositus pecuniam in mare projecisset, cum recepta prius conclusio negligentiam personae praepositae minime posse nocere creditori, qui bona fide cum eo contraxit, sed totum damnum praevallere debet contra praepositem, qui sibi imputet, si minus idoneum Praepositum elegit, Bartol. conf. 19. n. 3. lib. 1. Amat. ref. 20. n. 8. Salgad. in labyrinth. credit. par. 1. cap. 9. n. 88. Genu. de scrip. privac. l. 4. tit. de inst. act. n. 16. Rot. dec. 73. n. 4. part. 15. r. 10. ubi procedere, etiam si infistor fidem perdat, & in terminis 3. publ. banchi, Noguero. cit. alleg. 15. n. 16. Giurb. cit. decif. 101. per tot. Card. de Luca difc. 68. de credito & difc. 69. per tot. Rot. in Rom. pec. fe cambii 21. Februarii 1687. §. hinc nihil coram R.P.D. meo Ursino.

Idque evidentiore vindicat locum, cum possit etiam adesse descriptio dictae paritae in lib. diurnali dicto delle numerate, quem juxta solum Guicciardinum retinebat pro adnotandis dietim depositis, ut attestantur mercatores Bononiae, quae utique descriptio sufficeret. Giurba cit. decif. 88. n. 12. Menoch. conf. 295. n. 77. ubi de infistoris feartafacit, Rot. decif. 198. n. 13. cor. Buratt. & sic cum concurrat renitentia officialium montis in ostendendo dicto libro, in-
 21 trit valida praesumpcio contra montem, ut in eis terminis Rota dec. 1139. cor. Seraph.

Constitutum quoque remanet alterum obiectum circa secunda statuta montis, quia huiusmodi statuta, uti privatae conventiones, licet cogere valeant ipsum Guicciardinum, non tamen ullo modo possunt contrahentes obligare, nisi publice & palam in aedibus montis exponantur, juxta praescriptum in l. sed pupillus, §. de quo palam, ff. de inst. act. Rota
 22 dec. 66. post Torr. de pact. futur. success. n. 3. v. nec obstat. dec. 15. n. 10. & 21. p. 10. r. 10. Ad d. Pamphili. dec. 179. n. 10. v. circa illud, Rot. Janu. dec. 47. n. 4. & plenè in dicta Romana pecun. cambii 21. Febr. 2687. §. quibus se possit, cor. R.P.D. meo Ursino, & 3. Januarii 1688. §. licet, cor. eodem.

Quod eo magis procedit, cum confiter de patientia praesidium nedom permitiendo sicuti cedulas depositorum in

monte praevia acceptatione ordinum aliorum mercatorem, quod est fortius ipsumque Davia; inter quem, & montem computum continuum aderat, tam etiam, quam post cedulam istam ad Barrano reportatam, ut in folio deducto, quod solitum, & patientia montis praepositi etiam contra statutum induxit optimam fidem in Barrano recipiendi cedulam depositi, mediante ordine Daviae Guicciardiini acceptato ut in his terminis dixit Noguero. ut allegat. 16. n. 21. et 29. & generaliter quod solitum praepositi excuset contrahentem, ad normam textus in l. Titianus, ff. quod cum eo docuerunt Manf. Confult. 194. n. 37. & conf. 195. n. 4. & 6. lib. 2. Capic. Latr. conf. 105. n. 18. & 19. ubi etiam fit contrarium fuerit conventum, Card. de Luca difc. 58. de credit. n. 8. Arias de Mesa var. resol. lib. 1. c. 45. n. 3. Rot. Janu. dec. 6. n. 7. Rot. nostra dec. 30. n. 10. post Salgad. in labyrinth. credit. Bicch. dec. 646. n. 29. Ubal. dec. 114. n. 1. Buratt. dec. 429. n. 9. d. 375. n. 13. v. quando prima dict. v. f. & dec. 187. n. 4. & 5. ubi etiam fit fuerit quantum contrarium pacto specialia, p. 18. r. 10.

Quae utique patientia majorem vim desumit ad inducendam d. bonam fidem in Barrano, cum Praesidentis praedicti singulis mensibus tenerentur computa revidere, proinde recte poterat Barranus arguere permissionem & licentiam datam Guicciardiini, Menoch. conf. 246. n. 8. v. praepositi verum Ciriac. controu. 433. n. 22. & 23. Nec culpa Praesidium in non revidendo dicta computa eidem potest suffragari, quia diceretur culpa ad casum induci, sine qua casus non evenisset. Rot. dec. 478. n. 10. cor. Dno. Jun.

Quae contra ltrictus urgent cum agatur de Ede Bancaria publice erecta, quae versatur circa nummum publicum ad instar antiquiorum Argentariorum, in quibus universalis causa adesse dicebatur, ut in l. Argentarios, ff. de edendo. Unde ob utilitatem & pro publico commercio d. Argentarium revocando, posterioribus temporibus plures etiam per Italiam Reges publicae, seu Banchi auctoritate publica erectae fuerunt, privilegii multis attribuitis, feneratoria tamen qualitate rejecta, in munere Argentarii instata, ut late propugnat Cardin. Cartanus in opus. tom. 2. tract. 6. de monte pietatis, ubi quae etiam apud veteres Romanos illud munus minus honestum reputabatur, ut Svetonius in Octaviani Caesaris vita C. 13. refert Caesari a Marco Antonio obiectum fuisse, quod Avum argentarium habuisset proinde in his publ. Edebus ratione d. Universalis commercii fides exuperanda desideratur. Covar. in l. 1. §. praevisi, ff. de off. praefecti, urb. Menoch. de arbit. cap. 91. n. 4. & 10. lib. 2. Efcobar. de variis, cap. 11. n. 2. & 5. Card. de Luca de credito cit. difc. 25. n. 8.

Et ita utraque.
 R. P. D. ANSALDO.
 Veneta, seu Anconitana pecuniaria.

Veneris 9. Maii 1698.
 ARGUMENTUM.
 Discutitur, an infistor per mortem praepositi ex constituta negotiatione obliget heredes illius qui illum praeposuit licet ipse heredes in pupillari reperiantur etate.

SUMMARIUM.

- 1 Explicatur textus in l. ejus qui in Provincia, ff. si ceert. petat. §. n. 6.
- 2 Ferro viam quae dicitur aperire, per contraria transendo.
- 3 Infistor per mortem praepositi perdit mandatum, adeo ut in negotio subsequenti illius hereditatem nequeant amplius obligare.
- 4 Exprociat si praepositi fidei commissum ordinaverit declarata in-
 men; ut n. 26.
- 5 Ex pariterum contrapositione desinitur debiti effectus satisfactio, declarata, ut n. 28.
- 7 Heredes praepositi obligantur ex facto infistoris deputati in oia defensionis, si infistor non fuerit ad particularia, sed generaliter deputatus; amplia.
- 8 Fidei iusto alius non est, quam susceptio in se aliena obligationis, ut n. 29.
- 9 Infistoris quando vere dicitur deputatus.
- 10 Non obstante morte fidei iustis dicitur obligatio in illius hereditate ex causa facta, pro quo fidei iustis mortens se ipsum obligaverat.
- 11 Ad innovandum aliquam obligationem, vel expressam exigitur revocatio, vel actum incompatibilitatis.
- 12 Fidei iustis natura strictissimi iuris est, & non durat, vel extenditur de re ad rem, de persona ad personam, de tempore ad tempus, declarata ut n. 13.
- 14 Error in nomine & illius, etiam mutatio actuum minime vitiat.
- 15 Littera oblatoria inter mercatores religiose sunt custodienda, & quoscumque immutato, licet non substantiali, & pacta

- pacta essentialia & destructiva non adiecta ad correponsalium notitiam non attenduntur ad infractionem obligationis in eisdem litteris oblatoriae contenta.
- 17 Doctores auctoritas contradietoria non habens, pro lege habetur.
 - 18 Tutor capax est ad officium obligandum pupillum.
 - 19 Pupillus remanet obligatus ex facto infistoris & parte in ejus vita deputati, §. n. 20.
 - 21 Gestio cum iure vel testamentario vel dativo, atquequam solennia adimpleverit, formam retinet subsistentiam.
 - 22 In clara nullo est periculum ratio.
 - 23 Nulla adeest differentia inter infistoriam tacitam & expressam, §. n. 25.
 - 27 Iudex verifimilitudinem multum attendere debet.
 - 29 Receptio nominis debitoris pro solvendo non pro soluto satisfacionem non decipiant.

DECISIO XXX.

Actus praesentis causae disceptatio originem desumpit ex allucta quadam obscuritate, non jam legum in se, sed vel ipsorum interpretum, vel (quod sapius contingit, ob passionem litigantium, qui ex ipsa ab eis supposita obscuritate legum, arcem in contingentia casuum extollunt proprie defensionis, sibi quod magis expedire suadentes: Cum enim consultus Africanus super testamento ejus, qui decebat in Provincia, & in urbe per dominum extiterat praepositus Calendarii, nempè muneris exigendi Calendariarum, vel alio nomine appellatas centenas usuras, videretur, ex quo idem decedens in Provincia in praefato testamento libertati restituerat Syechum servum, & ex parte heredem scripserat circa negotia sua praepositionis, idifferentiam fecisse in ter exactionem ipsi mancipio demandatam ad effectum liberandi debitores, & inter contractus ab eo celebratos, ut habetur in responso ejusdem Africani lib. 7. q. 3. alias Lelius, qui in Provincia §. ff. si ceert. petat.

Hinc Leonardus, Octavianus, & Ludovicus filii Joannis Petrii evitandum solutionem cambiorum, quae contraxerat Joseph Maria sub Matriss nomine cum Joanne publico Campore Venetiarum, mordicus insitebant, quod non obstante praepositione facta de Josepho Maria per Joannem Petrum communem patrem ad huc viventem, omnia cambia, omnia debita contra praefatum Joseph post obitum Joannis Petrii praepositi sub censura d. l. ejus, qui in Provincia includerentur, & consequenter quod illa cambia illa debita, quae ad favorem Joannis noscebantur intra post mortem Joannis Petrii, conducerent, saltem ad hinc, ne possent afficere Leonardum, alioquin filios in pupillari aetate relictos per eumdem Jo. Petrum patrem, & praepositem. Veturum introduca contentione primario coram clar. memor. Cardinali Thaurisio tunc A. C. Locumtenente, & eodemque dumtaxat censente relaxari sub illa clausula provisionali, pro nunc, mandatum contra bona hereditaria praenominati Joannis Petrii pro summa scut. 3075. restituta fuit peritio pro integrali satisfacione crediti, & cambiorum in summa scut. 46126. 64. apud Rev. P. Dom. Origum in Locumtenentia successorem, eaque cum fuerit (ut par erat) exaudita, placuit etiam hodie dominis postremum iudicatum confirmare mediante rescripto, quod mandatum A. C. foret exequendum.

Et quidem, sicuti dicebatur per Bald. in l. praedicta n. 48. C. 2. de impub. & alii sub l. i. tertio viam aperit, qui per contraria tranfit, cum domini post tertiam propositionem adscito, ut fieri solet, suffragio quiti, & sexti correspondens accurate ponderaverint obiecta, quae pro parte Leonardii aliorumque Fratrum minorum addebantur, statim agnoventer, non posse suffragari, quominus mandatum R.P.D. Origini, ut supra, mereretur executionem licet enim primo loco ad normam praefati textus, five responfi dati per Africanum l. C. in d. l. ejus, qui in Provincia diceretur, quod ex praepositione facta per Joannem Petrum de Josepho, qui debita, & cambia contraxit cum Joanne, non esset ista referenda ad calculum contra Leonardum, alioquin filios Joannis Petrii, & imputeres, seu minores relictos, ex palpabili mutatione status, quae obligat per obitum Patris in Josepho praeposito, cum ei de filio familias effectus fuerit sui juris, unde sicuti fortasse ad mentem praenominati Africani, possit Josephi revertere in sua infistoria, seu praepositione circa negotia, quae concernerent dissolutionem, & terminationem negotiorum, quae inita fuere in vita patris praepositi, ad huc post subsecutum huiusmodi status mutationem istico ex-
 1 traverit ejus facultates, itaut quodlibet reduceretur ad puram liquidationem debitorum, ac negotiorum, quae radicabantur in vita praepositi, non autem extendi possent ad

negotia, & cambia successiva, juxta ea, quae glossando, & prosequendo memoratum responsum, sive Lelius, qui in Provincia, adnotatur Soccin. Sen. conf. 112. num. 13. post med. vers. tertio principaliter volum. 1. Gratian. difcept. 342. num. 2. & segg. Stracc. de mercat. tit. de mandat. sub num. 49. MOZZI. de contract. tit. de mandat. rubr. quomodo annullentur & sub num. 31. limit. 30. ad med. Ancharan. jun. quest. famul. lib. 1. quest. 23. n. 2. Gollin. de procurat. par. 3. cap. 5. num. 79. Capyc. Galeot. contrair. lib. 2. coram. 28. num. 41.

Et eo maxime, quia idem Joannes Petrus supposuerat universum ejus patrimonium fideicommissum ad favorem Leonardii, & aliorum pupillorum non minus, quam Josephi, caeterorumque Fratrum majorum, quibus libuit continuare tabernam, non obstante obitu patris; quapropter durum videbatur, quod ex facto eorumdem majorum, qui five ex ocitantia, vel ex infortunio fecere lupam propriae substantiae, teneri possent citra propriam culpam, & factum etiam filii, & respectivo Fratres minores, quia sic non solum fraudati remanissent intestata, eisque debita successione Patris, sed etiam deluti, & innocenter frustrati ad paterna potentia illos volente per archifimum fideicommissum ad bona post ejus obitum restantia, quemadmodum ex hoc ipso fundamento fideicommissi per patrem, ac praepositem ordinati, recte, ac rationabiliter firmarunt Gratian. difcept. 832. n. 22. & segg. Card. de Luca de fideicommiss. difc. 191. nu. 11. & segg. 4. Rot. dec. 169. num. 33. part. 17. recent. & in Romana fideicommissi 4. Decembris 1676. §. culpa verò, & seg. coram bon. mem. Bourlemon.

Secundo autem loco subjungeretur, quod vel facta discriminatione cambiorum, & contractuum vivente adhuc Joanne Petro celebratorum, debitum recensibile ad onus hereditatis non excederet scura 16. mill. circiter, per ea quae satis intricata circa factum involvebant defensores Leonardii, aliorumque Fratrum minorum; vel demum tertio, quod nec ullum extare debuit, quod aliquam possent habere dependentiam ab obligatione Joan. Petrii, five in vim praefatae infistoriae, & praepositionis factae per eundem in personam Josephi Mariae filii, five in vim cuiusdam fidei iustis inita per quendam Matricem Hebraeo, ex quo singulis hebdomadis fieret innovatio huiusmodi cambiorum etiam in libris ejusdem Joannis creditoris mediante contrapositione partiarum, quae ad oculum praeserebant extinctionem praecedentium cambiorum, & contractuum quantumvis cum successiva creatione aliorum; unde ex hac ipsa contrapositione in limine obitus Joannis Petrii continuata resulerat extinctio veterum quorumcumque debitorum, quae alias afficere valeret hereditatem communis patris, ad tradita per Adde. ad Gregor. dec. 366. num. 8. Cenfal. dec. Lucon. 11. n. 16. Rota dec. 107. n. 5. post Merlin. de pignori. dec. 50. n. 1. apud Zach. de salar. dec. 272. num. 27. part. 17. r. 10. & in Bononien. Pecuniaria §. Maii 1681. §. possimum, & 22. Junii 1682. §. Sicuti etiam, & §. indubitatus, cor. clar. mem. Card. Matthaeo.

Invaluit nihilominus apud Dominos responso attributa per defensores Joannis creditoris. Et quidem sufficere visa est prima, quae radicibus subvertebat secundam, & tertiam subalternatam oppositionem, quia dilucide introspicito, & examinato praefato responso Africani, in d. l. ejus, qui in Provincia, statim effulset, illud minime applicari praesentis casui; tota namque quaestio, quae oriebatur ex praedicto responso, respiciebat utique factum Stichi Stichi praepositi ad exigendum Calendarium, prius quam sciret, sese per dominum extitisse liberum, & heredem ex parte effectum fuisse, quapropter contractus, qui videbantur excedere praepositionem meri Calendarii, five exactionis, & de novo post mutationem status ejusdem Stichi gesti fuerant, maximas peperere questiones, quae leguntur penes Interpretes, & Glossatores ejusdem legis, non jam circa positivam obligationem ejusdem Stichi respectu sui iuris, sed respectu portio-nium alius coheredibus competentium; eademque proinde questiones, omittis superfluis, recte conciliatè extiterunt inter favorem liberationis debitorum, & inter contractus passivos, an possent, vel non possent praecedere coheredibus successivè detectis in testamento judicantis in Provincia, sed figurato casus, super quo respondit idem Africanus, non erat ullo modo adaptabilis resolutioni praesentis, in qua Joseph Maria non extiterat praepositus particulari muneribus, videlicet exactione Calendarii, sed in materia cambiorum generaliter, & indefinitè praepositi Tabulae Campofic. cum generali, & indefinita obligatione Joannis Petrii praepositi mediante transmissioe litterarum ejusdem Joannis Petrii facta suis correspondens, quae videlicet nuncupantur oblatoriae, ut ibi. Dovendo in avvenire per Johisfai-
 1 tione

zione del Sig. Giuseppe Maria mio figlio, il quale desidera trattener
 fe in negotio di Cambii, per quello puo' seguire del proprio conto, per
 tanto ne parlo a voi la notizia, accio' voi compiaciate di prestar fede
 alla sua mano &c. e per quello foglio di valerli all'incontro vi offro il
 mio obbligo &c. Summario concordato n. 4. Ex quibus sanè verbis
 cum in materia cambiorum de quibus duxat agatur, & quæ
 regulariter de sui natura constituunt veram Mensam
 Bancariam, five Camporium, apparet de generali, & indefinita
 præpositione, non intrabat amplius responsum, seu
 censura dista l. eius, qui in Provincia, loquens de particulati
 præpositione, eaque tunc conveniente magis seruo, quam
 libero, dum obligatio per prædictas litteras oblatórias
 generaliter, & absolute concepta ligabat præponentem, ejus
 hæreditatem, quæ etiam ex vulgaris representat de
 functione, quemadmodum ad intellectum præfate leg. eius,
 in Leamdem rem sub n. 133. vers. Sed illud procedit, ff. de duobus
 reis, Caball. consil. 145. n. 13. lib. 2. Cujac. in comment. ad African.
 tract. 8. colum. 7. tit. 8. vers. Est etiam ratio, Gratian. discip.
 for. 342. n. 4. & 5. Trentacinq. varior. resol. lib. 2. c. 10. num.
 5. Golin. de Procurat. part. 13. c. 4. n. 26. Vincent. de Franc.
 decif. 496. num. 3. Rota decif. 151. num. 10. & seq. part.
 10. recent.

Atque ex his per verba superius reensita, contentaque
 in litteris oblatórias Joannis Petri, antequam descenderent
 domini ad individualia jura determinatia, ut mox ostendit
 demus, teneri ex facto Præpositi, nedum hæredes præponen
 tis, sed & hæredes pupillorum: videbantur eisdem domini
 posse prædictas litteras præferre etiam fideiussionem, cum
 in substantia fideiussio aliud non fit, quam susceptio in
 se aliena obligationis, per text. in l. c. de constitut. pecun.
 et in princip. insit. tit. de fideiuss. Caball. consil. 161. numer. 5. lib. 1.
 Valent. Franc. de fideiuss. cap. 1. num. 4. et seqq. Henric. eodem
 tract. cap. 3. num. 2. cum seqq. Rota coram Duran. decif. 175. num.
 6. et dec. 366. num. 4. part. 18. recent. quod satis perspicue dici
 poterat ex notitia, quam dabat correspondens Joannes
 Petrus de fidelibus filii, & de obligatione, quam intendebat
 prædesi percipere, per quello foglio di valerli all'incontro; regulariter
 namque (ut notum est quibuscumque callentibus mercaturam)
 propria & verè infistoria nullatenus concipiuntur
 per præmissa verba, sed notificatio, quæ fit in litteris
 oblatórias, cantat de aperitione tabernæ, se alicujus negotii
 sub nomine talis, vel talium personarum, ique sunt veri
 infistoris, & accomandarii respectivè, quando ad præfatis
 præmissa litteræ oblatórias præferrebant potius novum,
 ac proprium singulare negotium, quod inire intendebat
 Joseph Maria, pro quo in se assumebat obligationem Joannes
 Petrus, sicque concurrente in hujusmodi casu essentia,
 & proprietate fideiussionis, consequens erat, quod non
 obstante morte ejusdem fideiussoris, duraret obligatio in
 illius hæredibus ex causa five facto, pro quo fideiussor moriens
 sese ipsum obstrinxerat, ut habetur in l. fideiussoris 24.
 Cod. de fideiuss. et in §. 2. insit. eod. tit. Roland. consil. 58. num. 1.
 lib. 1. Franc. de fideiuss. cap. 5. ex num. 63. cum seqq. Hering. in simi.
 tract. cap. 20. §. 10. n. 11. et seqq. Tancredin. consil. 82. num. 17. cum
 2. seqq. Rota decif. 110. n. 12. et 13. p. 18. rec.

Non advertebam in hoc proposito, quod idem Joseph Maria,
 post consumptum annum exercite Tabule sub eius proprio
 nomine, notificaverat Joanni creditori, quod in posterum
 negotium continuasset sub nomine Joannis Petri ejus
 patris adhuc viventis, sub ea ratione; et quod hæc terminatio
 do Stralcio, & contineretur il solo suo nome, summ. concordato num.
 12. Nam quia circa hæc diversificationem nominis nullum
 intercessit factum Joannis Petri, neque ex illius parte subse
 quuta fuit aliqua innovatio, non abs re videbatur, quod si
 curi Joannes Petrus proculdubio remanebat obligatus, tam
 quæ multatæ fideiussoria pro hoc præfato facto reversionis, seu
 mutationis nominis, quæve potius erat apta multiplicare
 novam obligationem, si Joannes Petrus selvit, & passus esse
 nomen proprium usurpari per filium, quam tollere præcedentem;
 ad innovandam namque aliquam obligationem vel
 exigitur expressa revocatio, vel actum incompatibilitatis
 ad normam text. in l. fin. c. de novis. et in §. præterea, insit. quibus
 mod. toll. oblig. Amat. Panorm. resolutio. 50. num. 2. cum seqq. Capyc.
 Latr. consil. 120. n. 2. et 2. Capon. de part. et stipul. disput. 6. nu. 20.
 Marr. Medic. dec. Senen. exen. 41. n. 3. et per tot. Rot. decif. 122. n. 1.
 et 2. p. 14. recent. & in Romana fideicommissi de Massolis 19.
 Junii 1690. §. Quæ verò ad voluntatem, in fine, coram bo. mem.
 Benincasa.

Ex eo præsertim, quia in præfatis litteris oblatórias, in

quibus (ut diximus) continetur obligatio Joannis Petri fo
 nans in fideiussionem, non dicitur, quod Joseph Maria,
 pro quo fe obligabat Joannes Petrus, nomine proprio, vel
 Patris sui Tabulam in posterum regeret nummulariam,
 sed solum habetur — desidera trattenerse in negotio de cam
 biis — & subiungitur correspondens, ut contentatur: di
 prebar fede alla sua mano, quæ semper est eadem, five pater
 num, five proprium nomen inscribat; proindeque urgebat
 dilemma, quod aut Pater mutando consilium sciens man
 davit mutari nomen, & hoc ipsum non variabat ipsam sub
 stantiam; & sicuti non variaret, si ab initio denunciasset
 correspondens, quod Joseph Maria filius gessisset in po
 sterum negotia sua sub nomine Joannis Petri, pro quorum
 contractibus, & Cambiis intendebat fe obligare: aut verò
 mutatio istius nominis processit ignorante Patre, & tunc pro
 hoc ipso facto, quod nihil faciebat ad rei quid dicitur, obli
 gatur Joannes Petrus fideiussor, qui (ut præmissis) fubi
 vicit obligationem alienam, non specificandam nomine, five
 intitutionem Negotii; quamvis enim natura fideiussionis
 sit strictissimi Juris, & nonduret, vel extendatur de re ad
 rem, de persona ad personam, de tempore ad tempus, ex
 deductis per Maur. de fideiuss. part. 2. prin. sect. 5. cap. 2. ex nu.
 34. cum seqq. Salgad. in Labrym. credit. part. 1. cap. 9. num. 76. &
 seqq. Rot. dec. 646. n. 12. & 13. coram Bichio, & dec. 161. nu. 5.
 part. 14. rec. & in Eugubina pecuniaria 28. Januarii 1686. §. 12.
 Neque obstat, coram bo. mem. Benincasa: attamen non definit
 obligare, quando hujusmodi variatio, & extensio non in
 tercedit, quia persona formalis ipsius Negotii in casu nostro
 non arctabatur ad intitutionem Negotii, sed ad materia
 lem personam, & subiectum filii, qui contractus in concen
 tentibus Mensam Bancariam, & Cambialem, five unum,
 five alterum nomen adhiberet: in omnibus namque mater
 riis, & in longè fortioribus habemus, quod consitit de
 substantia non officit obligationi, ac dispositioni nedum mu
 tatio nominis partim relevans, sed nec etiam error positus
 in nomine, ad Text. in l. fin. in nomine, C. de Testam. & in §.
 Si quis in nomine, Insitut. de Legat. Part. consil. 15. sub nu. 8. vers.
 tamen quando confit lib. 4. Rota coram Celso dec. 126. & coram
 Cerro decif. 295. ut obique num. 3. & in Romana Affectuatio
 nis Navis S. Bonaventura 13. Maii superioris anni §. Quamvis
 enim, & §. fin. coram R. P. D. meo del Olmo.

Potissimè attenta importantia istarum litterarum, quæ
 oblatórias nuncupantur, quæ ad eodè religiose custodiuntur,
 & custodiri debent inter Mercatores, ut æ semper fixe, &
 inviolabiliter servanda sint, donec per actum retrocessum,
 & innovativum notificetur contrarium correspondens, &
 ita ut non solum quæ cumque innovationes non substantia
 les, sed nec etiam pacta essentialia, & destructiva, non deduc
 ta tamen ad notitiam correspondens, & minime attendantur
 ad infractionem obligationis contentæ in eisdem litteris
 oblatórias, ex bene perpenis per Rot. dec. 151. n. 10. & n. 21.
 p. 10. rec. et dec. 66. n. 4. & 5. n. 8. apud Torr. de part. futur. suc
 cess. & in Romana Pecuniaria, seu Cambi 21. Februarii 1687. §.
 Probata autem, & seqq. confirmata 20. Januarii 1688. §. licet,
 et seqq. coram Reverendiss. D. meo Decano.

Ceterum præcisive etiam ad hoc fundamentum fideiussionis,
 quod causam ponebat in claro, & præcisive etiam à di
 stinctione superius facta circa intellectum Text. in d. l. ejus;
 qui in Provincia, in ordine ad præpositionem, & Infistoriam
 particularem, de qua agit idem Text. & Infistoriam gene
 ralem, de qua tractabatur in præfatis, versati compertum
 est eadem causam in clarissimis, ex magis individua dispo
 sitione l. figurantium ad amussim similem casum Infistorie,
 obitum Infistorie, seu præponentis, & successione Impu
 berum, seu Pupillorum, & Minorum in hæreditate ejusdem
 infistoris, seu præponentis: In eodem namque subsequente
 infistoris, & postquam actum fuerat de rebus crediti,
 lib. 13. digestorum, & postquam actum fuerat de infistor. actione,
 respondens Ulpianus ad titulum præfatum de infistor. actione
 in l. si quis Mancipis 17. ita sub §. Si impubes, ait. Si Impubes patri
 habenti Infistoriam hæres extiterit, deinde cum his contractum fue
 rit, dicendum est, in Pupillum dari actum hunc propter militiam
 rite, dicendum est, in Pupillum dari actum hunc propter militiam
 rite, dicendum est, quod & prius idem Ulpianus responderet
 in l. 1. sub eodem tit. lib. 1. Sed et si pupillus hæres extiterit ei, qui
 in l. 1. sub eodem tit. lib. 1. Sub eodem tit. lib. 1. Sub eodem tit. lib. 1.
 propter hæres, æquissimum erit, Pupillum teneri. Quapropter
 si simplex Doctor magis in individuo differens, & firmans ca
 sum, nullumque habens contradictorem, pro lege tenen
 dum est, teste Vincent. de Franch. dec. 163. n. 4. Surt. dec. 229.
 n. 36. Marr. Vor. Pisan. 6. n. 7. Sperelli dec. 176. n. 20. Rot. dec.
 560. n. 3. p. 18. & in Gerunden. Beneficii 8. Martii 1697. §. Se
 cius autem, in fine, coram R. P. D. meo Muto, quod dicendum
 de Jure consulo per Imperatorem adscito, & approbato per
 viam ipsius legis in codice Imperialium determinationum
 Conco-

Concomitantibus præcipue hujusmodi præcisæ, & in
 dividua Jura geminis rationibus non solum ex mente in
 terpretum, sed ex ipsa littera legum expressis, & am
 bus præfatis per potest undeque congruentibus in facto,
 quatum una est ea, quæ descendit ex dicto l. 11. immediate
 ad verba superius transcrita, ibi, remouendi enim suis à
 Tutoribus, si nullam opera eius (nempe infistoris) nisi: In nostra
 fidem facti serie Mater, & Turix Leonardii, aliorumque
 quædam pupillorum, loco remouendi infistorum, factum à
 Joanne Pro communi Patre, approbavit: seu confirmavit
 complementum ejusdem Josephi Marie, ut pariter liquebat
 ex Summario concordato num. 22. Ideoquæ ex hac ipsa ratione
 quemadmodum tunc ipse, nisi occurrat particularis pro
 visio statutorum, capax est ad obligandum efficaciter Pu
 pillum, quia imputandum est Patri, si talem tutorem ele
 gerit, ita à fortiori quando tutor nihil de novo agit, sed
 approbat factum ejusdem Patris, imputandum est dupliciter
 eidem Patri, à quo causam mittitur filius Pupillus, &
 heres, si & hujusmodi infistorum, & hujusmodi tutorem,
 qui poterat cum removere, & non remouit, sed approba
 vit, filio pupillo destinavit, ut insequendo præfatum l. sed
 et si pupillus, videre est apud Duaren. in Commentis super Pan
 dect. num. 27. de Insit. act. cap. 2. col. 2. vers. magna fuit dubitatio fol.
 1305. Ant. Fabr. in rational. ad dictam l. sed et si pupillus ex vers.
 sicut imputatur tota ad Gen. de resp. privo. lib. 4. cap. 11. tit. de lib.
 ration. Insit. num. 27. Francisc. Rocce. de Mandat. seu Complement.
 n. 63. per tot.

Altera forsitan urgentior ratio est, quæ insinuat per di
 ctum alterum responsum Ulpiani in d. l. si quis Mancipis, §. Si
 impubes, per illa verba: propter rationem promissæ usus — quæ
 significant publicam fidem, & promissum bonum usum
 commercii; fides enim publica, & promissus usum com
 mercii potius non videtur, quod sit, qui extra proprium
 locum contrahit cum eo, quem esse factum fuisse infistorum
 à Patrefamilias sui juris, ac publico Negotiatore, & non
 fuisse potius obitum præponentis remouendi à tutoribus relic
 tis ab eodem patrefamilias, id eoque sequitur eandem bonam
 fidem, ex post dum contraxit, vel in contrahendo perse
 veravit cum infistoro posito ab initio, & postea non amore
 per Tutores, debeat remanere deceptus, & delusus in sua
 bona fide, sicuti inixit edem alteri text. in d. l. si quis Man
 cipis, communitur observatur Cajet. in Comment. ad Afric
 anum dicta tract. 8. col. 6. lit. E. vers. vigetis utilitas Commercialium,
 Duaren. ubi supra dist. cap. 2. col. 2. vers. alius locus est, Harpreck
 in §. eadem ratione n. 17. ibique etiam Piccard. n. 23. insit. quod
 cum eo, quæ in alien. potest Caball. consil. 145. n. 13. lib. 2. Treuiler.
 20. felix. dist. jur. lib. 1. dist. 24. thes. 6. post mod. vers. datur hac actio
 Donell. in Comment. lib. 15. cap. 46. sub n. 70. vers. restat in fin. An
 ton. Fabr. in rational. ad d. l. si quis Mancipis, §. Si impubes, & vers.
 Pupilliquidem, Gasp. Manz. in tract. de actio. tit. 7. §. 2. de Insit.
 n. 17. & 18. Gratian. discip. 342. n. 3. & 4. Salgad. in Labry. cre
 dit. p. 2. cap. 9. n. 12. & seqq. Jo. Vela in prælat. ad. cap. fin. de
 Probata autem, & seqq. confirmata 20. Januarii 1688. §. licet,
 et seqq. coram Reverendiss. D. meo Decano.

Hujusmodi autem Juribus sic præcisæ, & rationabiliter
 deterrimantibus cornebat ad oculum tota moles defen
 sionis Leonardii, aliorumque pupillorum: nam quod illo
 rum, Mater, & Turix non poterit prejudicare pupillis ap
 probando, & confirmando infistorum ex eo, quia solemnia
 adhuc non consecutis, nihil relevare visa est ad præmissa
 Ultra enim quod idem Joannes Petrus in codicillis eandem
 Matrem, & ab eo relictam Turix compositis absolverat ab
 eodè relictam Turix compositis absolverat ab omnibus solem
 nitatibus legis; & ultra etiam quod huic approbationi in
 tercessit formale decretum judicis, ut in Summario concordato
 num. 18. & respectivè nu. 23. ac tandem omisso, quod ne
 contrahentes sub bona fide remaneant decepti, specialiter
 receptum est, quod gesta cum tutore, vel Testamenta
 rio, vel dative, antequam solemnia adimpleverit, unde
 quæque subsistant, ut post Barr. Falc. & alios in his terminis
 advertit Modern. Lucen. consil. 439. nu. 34. & consil. 441. nu. 3.
 & est constant opinio nostri Tribunalis, ut apud Butart.
 21. dec. 344. n. 20. & dec. 526. nu. 8. Ubal. dec. 573. nu. 11. Royas dec.
 204. nu. 5. & in Beneventana Immisionis 5. Decembris 1685.
 §. Eiusdem irrelevantiæ, coram bo. mem. Benincasa, & nup
 er in Bononien. Transactionis 26. Junii 1697. §. Huic tamen,
 vers. quinimò, coram R. P. D. meo Molines. Adhuc vis non sta
 bat in approbatione, sed in non facta remotione infistoris ad
 litteram, & rationem prædicte l. sed et si pupillus, ob cujus
 claritudinem frustra torum erit perquirere alias rationes,
 22. juxta Text. in l. Ille, aulle si. Cum in verb. ff. de leg. 3.

Prout neque faciebat ad rem amplius discutere, utrum
 infistoria incepta per primum annum sub nomine Josephi

Marie, & deinceps rearsumpta sub nomine Jo. Petri possit
 censeri tacita, vel expressa; quia præter superius abundè
 considerata circa mutationem nominis data continuatione
 obligationis Jo. Petri, qui vel Josephum Mariam filium fecit
 suum infistorum, five sub proprio, five sub eadem filii
 nomine, vel per eodem absolute fideiussit pro quibuscumque
 gerendis per eundem Josephum Mariam in Tabula cambia
 ria, pro qua sese obligabat Jo. Petrus: nihilominus nulla
 comperta est differentia inter infistoriam tacitam, vel ex
 pressam, quia quidquid sit de casu plurium feciorum inen
 tum Tabulam, seu Mensam communem Camporium, jux
 ta ea, quæ noscuntur disputata apud Rot. Janium. dec. 14.
 sub n. 64. vers. Undecimo, & n. 65. cum plur. seqq. Felic. de Societ.
 cap. 30. n. 15. & seqq. Hermosill. ad Lopez, l. 7. tit. 5. p. 5. gloss. 2.
 n. 4. Merlin. Pignatell. consil. for. cent. 2. cap. 51. n. 4. Michalor. de
 Fratris. p. 2. cap. 48. n. 12. & 13.

Profectò cessante hac societate plurimum, & consistente
 Negotio in una, solaque persona præponentis, five præpositi
 & infistoria habebat expressa (prout redè afferent
 scribentes pro Jo. in vim præfatarum litterarum oblatórias
 summ. n. 4.) five eadem infistoria tacite rearsuisset ex
 longeva patientia Jo. Petri, quod Joseph Maria ejus filius in
 Domo sua, & in Taberna sua proprium nomen inferberet,
 per ea, quæ in durioribus ratione publici commercii tradi
 derunt Roman. consil. 41. sub n. 23. vers. præsertim, Michalor. de
 Fratris. d. p. 2. cap. 48. sub n. 13. vers. tacite vers. Censal. dec. Lucen.
 47. n. 16. cum duob. seqq. Rot. dec. 204. n. 16. & seqq. 9. p. 2. rec. et
 præmissis, nulla est differentia ad finem, de quo agitur,
 stante uno præponente inter infistoriam tacitam, vel ex
 pressam, ad plene firmata per Zasl. in l. si infistorum n. 7. ff. si
 corr. per. Ronchechal. in leg. eodem rem n. 153. ff. de duobus reis, 25
 Gasp. Manz. de actio. d. 11. §. 2. de Distict. act. n. 8. Gratian.
 discip. 677. n. 25. Gen. de resp. privo. d. lib. 4. cap. 11. n. 10. Francisc.
 Rocce. de Societ. Mercat. nos. 50. n. 100. Sabell. var. resol. cap. 37. n. 5.
 Modern. Lucen. consil. 438. n. 12. in fine, vers. hoc autem, & n. 13.
 Berlich. dec. 252. n. 5. Censal. d. Lucen. 47. n. 7. Rot. dec. 204. n.
 3. et n. 16. et n. 17. p. 9. recent. & loquens præcisè de hoc eodem
 complemento Josephi Marie, eadem Rota in Anconitana
 Pecuniaria 31. Januarii 1689. §. Nec dubitatum fuit, coram
 R. P. D. meo Caprara.

Et idcirco parum, imò nihil curari poterat de fideicom
 missio ordinato per Jo. Petrum ad favorem filiorum majo
 rum, & minorum, quia non solum hujusmodi ordinatio
 præcederat infistoriam, vel tacitam, vel expressam factam
 in persona Josephi Marie, fideicommissio quippe facta
 factum de anno 1673. Summ. concordato n. 17. infistoria verò ex
 pressa mediantibus litteris oblatórias facta est de anno 1675.
 d. summ. n. 4. & tacita ad omne peius continuavit etiam post
 codicillos, nempe usque ad obitum: Verum etiam quia tunc
 fideicommissi institutio censeri potest ante ad infringendam
 vim infistorie, quando de eisdem fideicommissi ordinatione
 innovatæ correspondens, & insimul in Testamento
 ordinario fideicommissi continetur præceptum fidei
 committentis de interfectione, & terminatione negotii,
 vel ageretur de nova erectione negotii, ex integro facta per
 hæredes, sicuti loquuntur Authores superius in objecto
 adductæ in §. Et eo maximo, aliàs namque fideicommissum,
 quod de sui natura nunquam aptum est ad abolenda debita
 fideicommittentis, intelligitur inducum in eo, quod solu
 to ere alieno superstiti, ad notata per Bellon. Jun. consil. 36. n.
 5. cum seqq. Rot. coram Merlin. dec. 459. n. 6. & 7. & in rec. decif.
 320. n. 7. cum duob. seqq. & dec. 426. n. 3. p. 13. & dec. 775. n. 1. & 2.
 coram Card. Cerro, & in Romana Pecuniaria 4. Julii 1696.
 §. Et quidem, coram R. P. D. meo Pio.

Firmata autem exuberis forsam quando oporteret huc
 usque allatis obligatione Jo. Petri. ejusque hereditatis, su
 pervacanea remanere diffinitio subalternationum objecto
 rum; illud namque quod concernet liquidationem præ
 sentiam pro parte Leonardii, & Fratrum minorum circa
 debita contracta in vita, vel post obitum Jo. Petri commu
 nis debitoris, præcipitab eo ipso, quod ostensum fuit
 teneri præponentem, eisque hereditatem, vel ex capite
 fideiussionis, vel ex altero Infistorio non revocare per tu
 tores Impuberum heredum præponentis, & de cætero fa
 cti apparentia demonstrabat, totum ferme debitum fuisse
 contractum in vita ipsius Jo. Petri, cum is ad instantiam
 Io. Creditoris verentis, ne pecunia crederet periculum pa
 teretur, paulo antè obitum concessus fuerit, & fe remanere
 debitorem in ingenti, seu, ut ibidem dicitur, in sola mola
 sum, ad favorem Jo. Summ. concordato n. 25. ac de recenti post
 obitum Jo. Petri, videlicet post novem circiter menses, filii
 confes-

- 15 Etiam si qualitas Baronialis superveniat post contractum debitum, & de tempore moti iudicii amplius non existat, &c. n. 16, 17, 19, 22, 25, & 27.
- 18 Bona fideicommissaria sunt subiecta hypothecis favore creditorum durante bononia effectuum, etiam si successore debitor per distractionem feudis deservit esse Baro.
- 20 Libertas bonorum fideicommissariorum favore creditorum Baronis provenit usque ad die edita constitutionis Clementis VIII. non ad die qua congregatio Baronum manus apponit in Bonis.
- 21 Eadem constitutio non est directio ad Personam, sed ad Bonam.
- 23 Congregatio Baronum indistincte procedit contra bona alia per Baronem possessorem, sive transferentem in heredes fideicommissarios Baronalem qualitatem non habentes.
- 24 Sive in tertios possessores eadem pariter qualitate deservit.
- 26 Bulla Baronum non dicitur odiosa.

DECISIO XXXIII.

Revocatus ad novum examen sub die 9. Junii præteriti duabus decisionibus ad invicem pugnantibus coram me editis sub diebus 11. Martii 1697. & 10. Martii anni jam habentibus sub consueto dubio, An sit standum in primo, vel secundo loco decisio, cum nulla capta fuerit solutio ob gravitatem Articuli ex notissima Bulla Baronum noviter excitati, Injunctum fuit, causa iterum proponeretur accedentibus omnium DD. suffragiis; quare renovata disputatione in presentia Audientia, in primo loco decisio Domini steterunt.

Fundamentum resolutionis, prætermissis aliis deductis in præcedentibus decisionibus, in eo præcisè stetit, quod licet controversa vinea aliis supposita fuerit fideicommissio à quondam Paulo Topa instituta cum prohibitione alienationis, unde pro parte Domini Principis Sabelli excipiebatur censum super illa de anno 1647. impositum ab Abbate Claravallensi, postea Cardinali Paul Sabello, favore Marchionis Pauli de Bubalo, vel usque à sui initio fuisse nullum, ad tradita per Gratian. *de legat. 2. cap. 43. num. 23. vers. etiam in rebus, Cenc. de cens. quest. 19. n. 5. & segg. Fusar. de sub. quest. 706. n. 2. Rota coram Duno. Jun. dec. 622. n. 4. & 6. rec. dec. 122. n. 1. p. 18. aut saltem à die obitus Cardinalis Pauli impositoris, & hæredis gravati, ad Text. in leg. final. §. Sin autem sub conditione. C. commun. de legat. Cenc. de cens. dicta quest. 19. n. 1. Fusar. dicta quest. 706. n. 1. Noguez. allegat. 37. num. 37. Urceol. consil. 33. n. 14. Sabell. var. res. cap. 53. n. 13. Rota post Cenc. de cens. 144. sub n. 1. & post Merlin. de pignor. dec. 141. n. 1. & cor. Peuting. dec. 438. n. 1. Attenta nihilominus qualitate Baronali eisdem Cardinali, exceptio prædicti fideicommissi incepta prorsus remanebat ad impediendum affocationem moderno Marchioni de Bubalo super dicta vinea fundo centro de cretam ex notissima Constitutione fam. mem. Clementis VIII. in ordine la. i. que favore creditorum derogat omnibus vinculis, & fideicommissis, redigitque bona fideicommissaria Baronum, ac si essent omnino libera, & allodialia, & capacia cadendi sub obligationibus, & hypothecis, Spad. consil. 18. n. 25. & consil. 19. n. 1. Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quest. 11. in fin. Cohell. ad Bull. bon. regul. cap. 16. num. 60. Rocc. disputat. jur. secl. cap. 6. n. 1. & segg. late Card. de Luca de feud. disc. 73. & segg. Rot. coram Coccin. dec. 1608. per totum coram Buratt. dec. 401. n. 2. & dec. 482. in princip. coram Duno. zett. Jun. dec. 914. n. 8. coram Cero dec. 818. n. 1. & dec. 852. n. 2. & in rec. dec. 66. n. 9. p. 11. dec. 331. n. 5. & 8. p. 14. dec. 96. n. 1. p. 45. & in Romana Castri Porcelliani 24. Januarii 1685. §. Non obstante, coram bon. memor. Rondinino, in impress. penes Corradin. post tract. de iure prelat. dec. 3. & in Romana Pecuniaria 26. Aprilis 1690. coram bon. memor. Emerix Decano impress. post Cardinal. Albit. de inconst. in quad. dec. 15.*

Quod sanè fundamentum licet in se fundique turum tantum ex litterali ordinatione Pontificæ Constitutionis non promptum, declinare satagebant defensores Domini Principis ex eo, quod Cardinalis Sabellis de tempore impositionis census per renunciationem Ducatus Aricetæ favore Domini Principis tunc secundogeniti qualitate Baronalem à se abdicasset, ideòque ligari non porerit vinculo dictæ Clementinæ Constitutionis locum non habentis pro debitis post cessatam Baroniam contractis, ad notata in quatuor sentent. per Cardin. de Luca de feud. disc. 84. num. 6. & segg. per rec. dec. 11. num. 14. part. 13. dec. 138. num. 38. & segg. part. 17. & in Romana Fideicommissi 8. Junii 1654. §. Ultraque usque ad finem, coram Verospio. Non obstante, quod post constitutum censum vero qualitas Baronalis eidem Cardinali impositori supervenit occasione successione ex testamento Cardinalis Montalti Avunculæ sibi delatæ ad castrum

Numentis; quia cum de tempore moti iudicii hæc etiam nova qualitas per venditionem dicti castri abiissent, eo ipso quod neque de tempore impositionis census, neque de tempore petite executionis Cardinalis exiterat Baro, semper in eo defecisse dicentur termini habiles pro subdendis oneribus dictæ constitutionis, ut in puncto tenet Card. de Luca de feud. disc. 74. n. 10. & disc. 91. n. 13.

Atque cum hoc sensu potissimum procedendum esse addebat ex duplici ponderatione; altera nempe, quod cum dicta constitutio sit odiosa, & exorbitans, & idcirco moderata fuerit per sancti. memor. Urbanum VIII. in constitutione 154. ad late tradita per Cardin. de Luca de feud. disc. 73. num. 28. & discurs. 74. numer. 9. R. P. Dom. meus Ansaldo. de commor. & mercat. disc. 56. sub nu. 53. vers. cessissimè, extendi non debet ad casum, in quo de tempore contractus obligationis non aderat in debitor qualitas Baronalis, & que supervenerat, cessaverat, quando executio fuit petita; sed strictè & sit interpretanda tanquam correctoria juris communis, ad Text. in l. eam quidam ff. de liber. & Posth. c. dia de regul. in 6. 7. Vermigliol. consil. 377. numer. 1. lib. 1. Rot. a. dec. 3. sub numero. 14. post Corrad. in r. de iur. prelat. Altera vero desumpta ex cessante causa finali, ad cuius limites præfatam constitutionem esse restringendam observat Card. de Luca de feud. disc. 80. n. 6. Rota dec. 340. sub numero. 15. part. 12. & in dicta Romana Fideicommissi. §. Nec urge in fin. & segg. coram Verospio, & in dicta Romana Castri Porcelliani, & Siquidem coram bon. memor. Rondinino. Nam cum illa emanaverat ad consulendum creditoribus, qui attempta deciperentur contrahendo cum Baronibus, qui attempta san feudorum possessione divites reperiebantur, ut colligitur ex proemio eisdem Bullæ ibi. *Justitia ratio, & publica fidei causa postulat, &c.* neque ob eorumdem Baronum potentiam, vel auctoritatem, licitus defatigantur, & terrentur, ut prosequitur eadem Bulla §. 1. ibi: *Ubi que idem creditores, cum eorum creditum à dictis Baronibus, & Dominis exigere conantur, non minus impetras facere, & litibus impli. cari, & ad notata per Cohell. ad Bull. bon. regul. cap. 16. n. 70. post medium, Cardin. de Luca de feud. disc. 74. num. 70. & disc. 84. num. 6. R. P. Rot. coram Cocc. dec. 1680. n. 68. & segg. dec. 340. sub n. 12. part. 12. recem. Eo ipso quod de tempore contractus felicitè debiti, & petite exequutionis, non concurreret in Cardinali qualitas Baronalis, utique eo minus allegari possit, quod creditor vel bona fidei deciperet quæ sita fuerit ad contrahendum cum Cardinali privato tunc et titulo fe obligante, vel quod poterit perhorrescere qualitate Baronalem, que in debitor non aderat, iuxta tradita in specie per Cardin. de Luca de feud. discurs. 76. numer. 13. in fin. & discurs. 84. sub numero. 6. & disc. 119. sub numero. 8.*

Verum his non obstantibus subsistere Dominis visum est capta resolutionis fundamentum, & admitti eorum propositionem in prima obiecti parte allata, quod Bulla Baronum locum non habeat pro debitis post cessatam Baroniam contractis; iuxta firmata per Rot. in d. Romana Fideicommissi coram Verospio, quidquid contractum senserit Cohell. in commor. ad Bull. bon. regul. cap. 16. n. 67. cuius opinionem referunt referent Cardin. de Luca de feud. disc. 119. num. 3. & segg. dicitur Dominus, quod dum, ut presertim, non post censum jam constitutum supervenit in Cardinali Sabello per successione in castro Numentis nova qualitas Baronalis, ex tunc omnia ejus bona fideicommissaria vigore dictæ constitutionis evasunt libera, & hypothecis, quibus contractibus ante Baroniam contractis, quemadmodum pluries disputato articulo decem restatur in congregatio Baronum idem Card. de Luca de feud. disc. 73. num. 19. & disc. 74. n. 14. ubi quod hodie est propositio ambulans de plano. Non relevavit, quod hæc etiam supervenit qualitas cessasset de tempore moti iudicii, ut ad declarationem contrariè regulè observat Card. de Luca de feud. disc. 91. n. 3. et 4. Ultra quod enim ad exclusionem huius limitationis sufficere videbatur, quod de prædicto tempore moti iudicii, & expediri mandati, illiusque presentationis in Congregatione Baronum, dicta qualitas Baronalis constituitur in D. Principe controversæ Vineæ derogatore, ut admittit idem Card. de Luca de feud. disc. 91. sub n. 3. Præterea veris DD. existimant prædictam qualitatem post contractum jam debitum supervenit operari sibi objectionem debitoris sui Bulla Baronum, quantumvis ipse de tempore moti iudicii eandem qualitatem à se abdicasset, quod post Vermigliol. consil. 377. n. 7. Rota dec. 82. n. 7. vers. quæ factus p. 16. rec. Quandoquidem cum eo ipso, quod quis excipitur baro, bona per eum possessa, non obstantibus quibuscumque fideicommissis, remaneant affecta obligationibus, & hypothecis favore creditorum perinde, ac si essent omnino libera Rot. coram Buratt. dec. 482. in princip. coram Cerr. dec. 852. num. 2. coram aliis in dicta Romana Pecuniaria 26. Aprilis 1690. coram bon. memor. Emerix; hæc utique non possunt iterum in fideicommissum reincidere sine consensu creditorum per alienationem Baronis factam à debitor, cum quantitas liberatis semel infixæ in bonis fideicommissariis ex factu Baronis, in præjudicium ejus creditorum amplius tolli non possit, ad regulam Text. in l. mulier 162. §. cum proponeret, ff. ad Trebell. Paul. de Castr. in Aut. res que nu. 5. Cod. commun. de legat. Rot. coram Salgad. in l. abrin. credit. part. 3. cap. 4. n. 28. Rot. dec. 153. n. 19. coram Royas dec. 72. n. 14. coram Zaratt. & in recent. dec. 340. num. 22. part. 16. & dec. 60. num. 6. & segg. part. 17. Neque hypotheca jam semel valide contracta vigore obligationis Cameralis continentis tam bona presentia, quam futura debitoris, Gratian. decept. foren. cap. 291. n. 48. Zacch. de obligat. Cam. quest. 5. num. 37. Rot. post eundem dec. 187. n. 3. & coram Buratt. dec. 687. n. 4. tolli, aut mutari valeat ex voluntaria mutatione ita ut eisdem debitoris prædictam qualitatem per spontaneam feudali alienationem à se abdicantis, ad Text. in l. debitor. 11. ff. quibus modi pign. vel hypothec. solu. l. Bover. nu. 43. §. Si quis cum consilium, ff. de edit. edit. & l. si debitor, C. de distract. pign. Noguez. allegat. 22. numer. 44. Salgad. in l. abrin. creditor. part. 2. cap. 13. n. 22. & segg. Rocc. disp. jur. secl. cap. 49. n. 93.

Crescit autem huius fundamenti efficacia; nam si ex eo, quod bona fideicommissaria jam fuerint effecta libera, atque in eis infixæ hypotheca favore creditorum, & intrat de plano Bulla Baronum pro debitis contractis durante Bononia, tamen si successore debitor per distractionem feudis deficeret esse Baro, Card. de Luca de feud. disc. 85. sub n. 9. Rota in Romana donationis de Androssilia, in qua recedendo à resolutionibus, que per prius contra creditores, prodierant coram Cerr. dec. 68. & 90. contrarium postea favore eorum creditorum definitur in dec. 940. coram eodem Cerr. & in re. cent. dec. 373. part. 16. dec. 138. part. 17. dec. 341. part. 18. & dec. 279. part. 19. & cum eodem præsupposito pertransiit in aliis decisionibus eisdem cause 12. Februarii 1683. in principio, 8. Junii eisdem anni, & 10. Martii 1687. coram Eminentiſſimo D. meo Cardin. Caccia Archiepiscopo Mediolanense. Ergo & idem dicendum est. pro debitis contractis ante Baroniam, quæ qualitas Baronalis medio tempore supervenit cessaverit per dimensionem, seu alienationem feudis, cum vigeat eadem ratio, que in proximo præcedenti casu, inimur libertatis à vinculo fideicommissorum per supervenientiam Bononia bonis debitoris infixæ, ad tradita per Card. de Luca, de feud. disc. 73. num. 19. & disc. 74. num. 14. quæ idem pro novum, & voluntarium factum eisdem debitoris nequeverunt in præjudicium creditorum, quibus quisque situm jam fuit, iterum in fideicommissum reincidere, ex supra allegatis.

Potissimum vero ponderando, tum quod Bulla Baronum non operatur effectum derogationis fideicommissorum à sola die, qua congregatio ad instantiam creditorum urgentium pro satisfatione manus apponit, sed equidem ab initio sine conditionibus, redigendo absque opera dictæ congregationis bona fideicommissaria per Barones possessa ad instant liberorum, & allodialium, capacia quarumcumque obligationum, & hypothecarum per Barones possessores impositum, prout faceret ex duplici inretractabili ratione: altera, quod sancti. memor. Clementis VIII. in ea parte Bullæ, in qua derogavit fideicommissis, usus fuit verbis presentis temporis, ibi: *plurimum, ac lastissime derogamus, quo proinde trahi non possunt in futurum, & ad diem petitionis debitis, per Text. in l. stipulatus 76. §. Cum stipulamur, ff. de verb. obligat. Et altera, quod mandata prelium distribui inter creditores secundum eorum anterioritatem, seu prioritatem, signum evidens, quod bona considerantur subtracta à nexu fideicommissi à tempore conditionis Bullæ: nam aliis si durassent vincula fideicommissorum usque ad diem executionis, sive decreti de exequendo, omnes creditores, sive anteriores, sive posteriores, hypothecam deservierent ab unico instanti, quo per Congregationem Baronum bona capiuntur, & se venient per contritum, non autem secundum eorum anterioritatem, quemadmodum discussio articulo penè firmavit Rot. in Romana Pecuniaria 5. Maii 1679. §. Quarum verò, & 10. Junii 1680. coram bo. me. Cardinali Taya, & latius 12. Martii 1688. §. Neque placuit, & 28. Aprilis 1690. §. Nec similiter, & segg. coram bon. me. Emerix Decano impress. post Albit. de inconst. in iudic. dec. 15. n. 5. &*

seg. & in Romana Multiplicorum super contributione 15. Januarii 1694. §. In re ipsa, & 21. Febr. 1695. §. Uterius quoque, cor. eod. bon. mem. Emerix.

Tum turis quod eadem Bulla directæ est non ad personas, sed ad bona, adversus que tribuitur facultas Congregationi procedendi ad executionem mandatorum, ut observant Spad. consil. 18. n. 8. vers. quod autem lib. 1. Cohell. ad Bull. bon. reg. c. 16. n. 64. Card. de Luca de feud. disc. 73. n. 16. Rocc. disp. jur. secl. c. 6. n. 2. & 3. Rot. cor. Cocc. dec. 1608. n. 53. 122. & 134. & in rec. dec. 36. n. 28. & segg. p. 5. Unde pariter refert, quod postquam bona exempta sunt ab onere fideicommissi, & ubi libera subiecta hypothecæ favore debitoris, iste Baroniam dimittat, iuxta textum censuram dictæ constitutionis, bona semper reinvent libertatem semel acquisitam, quamvis qualitas Baronalis in persona debitoris mutetur, cum vis non stet in mutatione dictæ qualitatibus, sed in duratione hypothecæ jam semel infixæ in bonis à tempore, quo per supervenientiam Baronis in ipsa persona debitoris, ejus omnia bona à nexu fideicommissi soluta evaserunt, ad tradita per Salg. in l. abrin. Credit. p. 2. c. 13. n. 6. Rot. dec. in fin. p. 19. rec. 22. Id quod tandem comprobatur ex subsecuta observantia, dum pro debitis à Barone contractis Congregatio Baronum indistincte procedere consuevit contra bona aliis per ipsum possessa, sive transferentem in heredes fideicommissarios hanc Baronalem qualitatem non habentes Vermigliol. consil. 377. n. 2. in fin. Rot. dicta dec. 1680. n. 50. & 53. cor. Coccin. & dec. 36. n. 3. & segg. p. 5. recent. Sive in tertios possessores eadem pariter qualitate deservit, Card. de Luca, de feud. disc. 47. n. 24. & disc. 85. sub n. 9. Coccin. dicta dec. 1680. n. 47. quod necessario probat non requiri hujusmodi qualitatem de tempore moti iudicii, seu petitionis debiti.

Ceterum nullius relevantiæ putarunt DD. contrarium argumentum desumptum ex regula generali, quod scilicet dispositio dictæ Bullæ, tanquam exorbitans, & odiosa, restringenda sit, & ad casum, in quo versatur, non extendenda. Nam et si respectu successorum in fideicommissis sit odiosa, respectu tamen publici commercii, & creditorum est favorabilis, præcipue cum tollat obstaculum fideicommissorum, que ante legem 12. tabularum non erant cognita, l. verbis 26. ff. de verb. significat. illorum quippe usus incipit temporibus Augusti Cæsaris. l. ad fin. in fin. de fideicom. ideòque reducat materiam ad terminos juris antiqui, ut observant Spad. consil. 19. n. 22. lib. 1. Card. de Luca de feud. disc. 73. n. 29. & disc. 74. n. 15. & segg. Rocc. disp. jur. c. 6. n. 24. Coccin. d. dec. 1680. n. 68. & in rec. dec. 36. n. 44. & segg. p. 5. Præterquamquod allegata odiositas, & exorbitantia hoc solum operantur, quod Bulla non possit porrigi ultra casum in ea comprehensum, nec ultra rationem ipsius sive expressam, sive præsumptam ut dixit Rota in dicta Romana fideicommissi §. Non etiam, cor. Verospio: non verò quod non extendatur ad casum, in quo debitor Baroniam post contractum debitum acquisitam dimittit, cum ex supra firmatis sub dispositione Bullæ, vel saltem sub illius ratione finali sit comprehensus.

Eisdem irrelevantiæ apparuit alterum elicitum ex cessante rationibus eisdem Bullæ; quoniam licet in illa considerentur fides Publica, & Baronum potentia, tanquam rationes impellentes Pontificem ad ipsius constitutionis promulgationem, verè tamen non fuerunt causæ finales, sed impulsivæ, ut observat Cohell. ad Bull. bon. regul. c. 16. sub n. 70. vers. & quamvis, Rot. dec. 36. n. 57. p. 5. Causa vero finalis, que convenit, & adaptatur etiam pro debitis contractis à debitor, in quem postea qualitas Baronalis supervenit, fuit satisfactio creditorum aliis difficilis propter vincula fideicommissorum, à quibus idcirco voluit Pontifex illa eximere, ac liberare, Rot. d. dec. 35. n. 46. p. 5. & dec. 340. n. 15. & 16. p. 12. rec. & post Corradinum de iure prelat. dec. 1. n. 7. & dec. 3. n. 11. & segg. & dec. 4. n. 1.

Et ita partibus auditis, & omnibus Dominis Suffragantibus, resolutum fuit.

R. P. D. DEL OLMO.

Romana seu Albanen. Vineæ.

Luna 23. Martii 1699.

ARGUMENTUM.

Superius decisa approbantur.

SUMMARYUM.

- 1 Bona fideicommissaria possessa per Barones ex vi constitutionis Clem. VIII. ad instantiam liberorum remaneant hypothecabilis, & capacia quarumcumque obligationum.
- 2 Effectus d. constitutionis non operatur à solo die quo congregatio Baronum manus apponit, sed à die promulgatæ constitutionis.